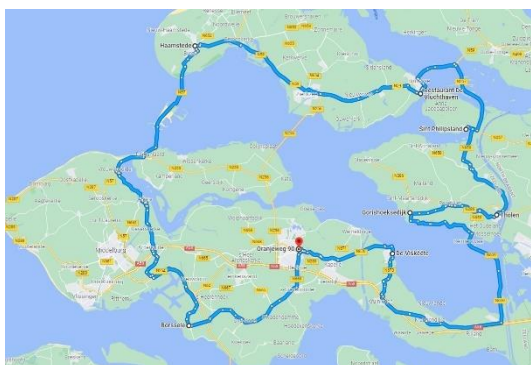

Juryrapport Het Goese Lyceum

Voor het juryrapport hebben wij besloten om een leuke estafette te fietsen door Zeeland in het thema van de drie boeken. De juryleden worden verdeeld in 3 groepen en we spreken af om de route te starten bij onze eigen school, Het Goese Lyceum. Het eerste groepje start de route in het thema van *Cliënt E Busken*, het boek wat bij ons op de derde plaats is gekomen. Vervolgens spreken zij samen met het volgende groepje af om elkaar te ontmoeten in Borssele, vanwaar de route in het thema van ons tweede boek zal zijn: *De Saamhorigheidsgroep*. In Zierikzee zal het derde groepje de laatste etappe afleggen, in het thema van onze gezamenlijke winnaar, *De zwarte schuur*.

Vanaf onze eigen school begint het groepje met fietsen naar mbo-school Scalda. Tijdens het lezen van *Cliënt E Busken* wordt duidelijk dat meneer Busken hoogopgeleid is. Beroepen zoals “hersenchirurg”, “robotingeneur” en “informatietechnologicus” komen voorbij. Scalda biedt een brede keuze aan opleidingen in het kader van bijvoorbeeld ICT, sport en verzorging

Meneer Busken zou makkelijk een opleiding op Scalda gehad kunnen hebben. Ook de medewerkers in het verzorgingstehuis van

meneer Busken zouden rechtstreeks van Scalda af kunnen komen. Wij vonden het soms moeilijk om de waarheid uit de gedachtes van meneer Busken te halen, maar vonden het ook mooi om te zien wat een chaos de gedachten van een dementerende kunnen zijn. Het boek was zo geschreven, dat wij er soms ook zelf in de war van raakten, net zoals meneer Busken. De dag die we met *Cliënt E Busken* meemaken vonden wij erg divers. Van een barbecue tot een optreden tijdens de lunch; in de ene dag dat we met meneer Busken meelopen vonden wij dat er erg veel gebeurde. Doordat Scalda evenveel diversiteit heeft als de dag van meneer Busken, vinden wij dit een goed punt op de *Cliënt E Busken* route. Vanaf Scalda stappen we weer op de fiets en trekken we naar het Zuiden, richting bejaardentehuis Dijkstede in Heikenszand.

Onderweg naar Dijkstede, komen we langs de vlindertuin in Kwadendamme. Dit doet ons alle drie denken aan de blauwe vlinder, die gestorven was in meneer Buskens handen. De dood en toestand van de vlinder vonden wij een interessant punt, omdat het een metafoor zou kunnen zijn voor *Cliënt E. Busken* zelf. De vlinder ontbrak namelijk één voelspriet, wat zou kunnen verwijzen naar E. Busken die zelf nog weinig geheugen had. Verder was de vleugel van de vlinder zwak en kon dus niet meer vliegen. *Cliënt E. Busken* kon, eenmaal terecht in het verzorgingstehuis, daar niet meer weg. Dit zorgde ervoor dat we nog net iets meer te weten kwamen over hoe E. Busken zich voelde.

Enmaal aangekomen bij het bejaardentehuis, zien we een oude man een sigaret roken. Op de manier hoe hij daar zit, moeten we gelijk denken aan *Cliënt E. Busken* aangezien hij ook af en toe buiten was in zijn rolstoel om een sigaretje te roken. Terwijl we dit beeld in ons opnemen, zien we aan de overkant van de straat de lokale slager, de Maros staan, wat ons gelijk herinnert aan het feit dat *Cliënt E. Busken* naar een barbecue was gegaan op die dag. Tegelijkertijd wordt ons verteld door een heel lief oud vrouwtje dat er 's zomers in het verzorgingshuis elke maand een barbecue wordt georganiseerd. Dit alles maakt natuurlijk het plaatje compleet. Zo chaotisch dat het boek soms kan zijn, zo samenhangend zijn al deze componenten. Nadat we klaar zijn met alles een beetje te observeren gaan we rechtstreeks naar de kerncentrale in Borssele waar de tweede groep op ons staat te wachten.

Het protest van de veelzijdige religieuze en etnische groepen, tegen de kernstraling, afkomend van de kerncentrale in Borssele, wat tevens het startpunt van onze fietstocht was, had ons zeer geïntrigeerd. Eén groep mensen echter stak er met kop en staart bovenuit, deze had ons doen denken aan een boek dat we laatst hadden gelezen: De Saamhorigheidsgroep van Merijn de Boer.

Vervolgens waren we op de fiets gestapt, om in de ‘red de wereld’ mentaliteit te blijven, en fietsten, net als de leden van de saamhorigheidsgroep zo vaak hadden gedaan, richting de duinen van Burgh-Haamstede. Onderweg dacht ik terug aan de mensen die wij een uurtje eerder hadden zien protesteren, ik ontdekte steeds meer overeenkomsten tussen hen en mensen als Bronno en Felix om een aantal leden te noemen. Hun, voor mij eerst onbekende, wereldvisie werd vele malen begrijpelijker, het waren ook zeker niet einzelgängers, in tegenstelling zelfs, ze werkten zowat altijd samen. Dit laatste zelfs in zulke extremen dat ze zeer intiem waren geworden, wat tegenwoordig moeilijk te begrijpen is voor lezers zoals ik.

Eenmaal bij de pijlerdam aangekomen fietsten we over het fietspad over de brug, langs het water. Daar zagen we de zee, die langzaam aan het stijgen is, wederom iets waar de saamhorigheidsgroep veel aandacht aan besteed zou hebben. Deze groep gaf veel om de natuur en de toekomst van onze planeet, wat voor een gemeenschap in de jaren tachtig zeer vernieuwend was. Dit wekte nog meer inleving bij me op, wat ik in het begin een beetje gemist had, door de afstand niet alleen in ruimte maar vooral in tijd.

Op de dam werd de jaarlijkse wedstrijd tegenwindfietsen gehouden. We besloten ook een poging te wagen, maar de wereld kwam niet meer op gang, zo zwaar was het. De wind gierde langs ons heen terwijl we ertegenin probeerden te fietsen. Het ging langzaam, te langzaam. Net als ik de saamhorigheidsgroep vond opstarten. Later ging het gelukkig in een stroomversnelling, en werd het weer wat interessanter. Tegen het einde echter ging het opeens wel heel snel.

Na een slordige twee uur gefietst te hebben kwamen we dan eindelijk bij de duinen van de kop van Schouwen aan. We parkeerden onze fietsen bij de duiningang en liepen over het paadje de duinen in. Net als de saamhorigheidsgroep zo vaak had gedaan. Het voelde alsof we elk moment twee mensen of zelfs een hele groep ‘dansend’ in hun adamskostuum tegen zouden komen, zo vreemd en knap als ik het vond dat dit zo gedetailleerd besproken wordt, ook al maakte me het nog zo ongemakkelijk. Na een fikse wandeling gingen we verder naar Zierikzee.

Aangekomen in Zierikzee zagen we een klein mandje met een hoop kranten erin. Er stond een grote variëteit aan artikelen op de voorpagina, maar door de saamhorigheidsgroep sprong het bericht over de lesbische naaisters in Oeganda er meteen uit. Zeer fascinerend is het allemaal, na het boek te hebben gelezen vallen mij

zulk soort artikelen steeds vaker op. Het heeft me laten inzien dat door insignificante dingen zoals dit te ondersteunen de wereld een betere plek gemaakt wordt.

Nadat, we mede door onze tocht tot de conclusie gekomen waren, dat de saamhorigheidsgroep een elegant geschreven boek met veel bijzonderheden is, ook al kon het moeilijk inleving opwekken door het grote verschil in tijd, gingen we naar een cafeetje om wat te drinken, waar we wachtten op onze aflossing.

In Zierikzee starten wij de laatste etappe. De rest van de route bepalen we aan de hand van het boek *De Zwarte Schuur*. We eindigen dus ook met ons winnende literatuurboek.

In Zierikzee aangekomen, fietsen we door de mooie stad langs Atelier Paal 3. Het Atelier doet ons denken aan Maris en zijn eigen atelier, een plek waar hij zijn magnifieke schilderijen schilderde. Op loopafstand van zijn Atelier staat de Galerie BuB-art. Dat is de volgende bestemming. Eenmaal bij de galerie aangekomen, stoppen we even om het prachtige gebouw te bekijken. We laten ons terugdenken aan de momenten van het boek tijdens de schilderijtentoonstelling, die zo prachtig door de schrijver beschreven werden. Maar ook denken we aan Stan en haar oorlogsfoto's, aan de mooie band die Stan en Maris hadden. We vonden de band mooi, omdat Maris niet haar echte vader was, maar toch voelde ze zich goed beschermd door hem. Ook toen ze hoorde wat er gebeurd was met Matty, verpestte dat hun band niet. Om de hoek staat er een Dikke Pannenkoeken Toren. Daar eten we even lekkere pannenkoeken.

Vanaf de Pannenkoeken Toren stappen we weer op de fiets en vertrekken we richting restaurant De Vluchthaven in Bruinisse. We fietsen over de dijk die ons sterk doet denken aan de dijken waar Maris overheen loopt wanneer hij het dorp bezoekt waar hij zijn jeugd jaren heeft doorgebracht. Als echte Zeeuwen begrijpen wij als geen ander de gevoelens van Maris wanneer hij over de dijk loopt, of wanneer hij zijn dorp bezoekt. Het dorpsse leven wat wordt omschreven in Maris zijn jeugd, geeft een realistisch beeld van het leven zoals zich dat

vandaag de dag nog altijd afspeelt in diverse Zeeuwse dorpen. Dit element stellen wij zeer op prijs.

Al fietsend genieten wij van het prachtige uitzicht op de Grevelingen. Ook Maris zwemt graag in zee in zijn vakantie, zelfs tot het punt dat hij bijna verdrinkt. Hoewel sommigen van ons tijdens het lezen wat moeite hadden met het begrijpen van deze actie, konden we ons voorstellen hoe Maris, na het incident met Matty, zich onbewust voelt aangetrokken tot de dood. Door middel van verdrinking probeert hij zich misschien dichterbij Matty te brengen.

We hebben ervoor gekozen om een stop te maken bij restaurant De Vluchthaven voor een kopje koffie met appeltaart. Maris heeft minder geluk: hij wordt als 14-jarige in de buurt van een restaurant in elkaar geslagen. Hij doet nog een vluchtpoging, maar deze is tevergeefs. De Vluchthaven leek ons daarom het perfecte restaurant.

Hierna is het tijd om met de veerpont over te steken. Het water staat stil. De vogels ruizen langs elkaar heen op het ritme van de wind, het geluid van de spelende kinderen wordt meegenomen door de Zeeuwse bries en het lied van dit briesje zingt

ons herinneringen toe terwijl we om ons heen kijken. De wolken zijn volledig afgedreven naar verre gebieden en de zonnestralen doen het zacht-stromende water schitteren. Vredig is het woord dat aan de oppervlakte komt. Alsof er een bladzijde is omgeslagen na een intens hoofdstuk. Zouden Fran en Maris zich zo hebben gevoeld, aan het einde van het verhaal? Maris keerde terug naar het dorp waar hij was opgegroeid (en tegelijkertijd uit weggevlucht na dé verschrikkelijke gebeurtenis die hem al die jaren bleef achtervolgen, als een altijd aanwezige schaduw) om nog een keer de broers van Matty onder ogen te komen. Wakker worden uit de nachtmerrie. Zo voelde het om laatste hoofdstuk te lezen. Na jaren vol kwelling was er eindelijk een lichtpuntje, een onderbreking van die nare droom. Bovendien kon Maris Fran vol liefde aankijken. Dit kwam als een verrassing aan ons, vanwege het feit dat hun relatie op instorten stond voor het grootse gedeelte van het boek. Op de veerpont staat ook een groepje jonge meisjes die het erg naar hun zin hebben. Giechelend kijken ze onze kant op. Toevallig overkwam Maris dit ook in het boek. Matty zal hem altijd achtervolgen, ondanks zijn pogingen wakker te worden. We kunnen ons bijna niet voorstellen om met zo'n zwaar schuldgevoel te leven. De veerpont doet er niet lang over naar de andere kant te varen. Eenmaal uitgestapt, hervatten wij onze fietstocht door onze prachtige provincie.

Terwijl we door het Zeeuwse landschap fietsen, zien we iets wat onze aandacht trekt: een zwarte schuur. Hij ziet er precies uit als de oorspronkelijke, zwarte schuren die het Zeeuwse landschap kenmerken. De schuur is imponerend en een beetje mysterieus, net als het karakter van Maris wat het boek zo interessant maakt. We vertrekken weer, na het intrigerende beeld van de grote schuur, in het anders lege landschap, in ons opgenomen te hebben. We fietsen zuidwaarts, over Tholen. Het landschap ziet er precies zo uit als in het boek beschreven is. Zelfs het gevoel dat we hebben bij onze fietstocht ervaren we bij het lezen van het boek. Aan de zuidkant van het eiland nemen we de veerpont van Gorishoek naar Yerseke. We kunnen natuurlijk niet in Yerseke, het vissersdorp zijn geweest zonder vis te eten, dus na gegeten te hebben bij De Viskêête stappen we weer op de fiets. We fietsen over de Vlaktebrug en komen langs allerlei dorpjes en boerderijen. Het is een rustig gebied en het verandert geleidelijk van plek tot plek. Dit doet ons denken aan hoe we Maris hebben leren kennen; gedurende het verhaal leerden we Maris steeds beter kennen, eigenlijk zo geleidelijk dat we het amper doorhadden en verrast waren toen we ons realiseerden hoe goed we hem inmiddels kenden.

Voordat we het weten zien we Goes alweer liggen, waar onze tocht begonnen is. We zijn terug op Het Goese Lyceum, moe van het fietsen, maar voldaan door alle indrukken en dingen die we hebben geleerd. Nu weten we pas echt hoe Cliënt E. Busken zijn dag was, de leden van de Saamhorigheidsgroep fietsten en Maris van het Zeeuwse landschap genoot.

Dit juryrapport wordt u aangeboden door Olivier, Timo, Laura, Marloes, Esther, Nathalia, Fleur, Emma en Jasmijn. De Inktaapjury van Het Goese Lyceum.

Onze uitslag:

- Zwarte Schuur	-Oek de Jong	37 punten
- De Saamhorigheidsgroep	-Merijn de Boer	27 punten
- Cliënt E. Busken	-Jeroen Brouwers	17 punten